

CRNA GORA
ADVOKATSKA KOMORA
Podgorica
n/r predsjedniku g-dinu Zdravku Begoviću

Poštovani,

u prilogu akta dostavljam Vam inicijativu za izmjene i dopune odredbi Zakona o parničnom postupku koje definišu povlačenje tužbe u slučaju kada na ročište ne dođe uredno pozvani tužilac (član 293. stav 1 i član 298. stav 4.) i kojima se Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore za zastupanje pred sudovima priznaju troškovi po Advokatskoj tarifi, odnosno nagrada koja se priznaje advokatima (član 152b stav 2.).

Smatram da je ova inicijativa u interesu svih advokata, pa molim da je Advokatska komora podrži pred Ministarstvom pravde Crne Gore.

Srdačan pozdrav,

Veselin Radulović,
advokat iz Podgorice

ADVOKAT
Veselin D. Radulović
PODGORICA, II crnogorskog bataljona 2/4
Tel. 069 063 062

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PRAVDE
Podgorica

Pisarnica **MINISTARSTVO PRAVDE**

Primljeno: 21.02.2023.				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
	01-040	23 -	1726	

n/r ministru pravde g-dinu Marku Kovaču

Na konsultativnom saslušanju povodom razmatranja Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću u Skupštini Crne Gore dana 9.2.2023. godine, na kome sam učestvovao kao predstavnik NVO Akcija za ljudska prava, konstatovano je da je za primjenu izmjena tog zakona neophodno izmijeniti i određene odredbe Zakona o parničnom postupku. Kako je po ovom pitanju postignuta saglasnost, istovremeno podnosim:

INICIJATIVU

za izmjene i dopune odredbi Zakona o parničnom postupku koje definišu i povlačenje tužbe u slučaju kada na ročište ne dođe uredno pozvani tužilac (član 293. stav 1 i član 298. stav 4.) i kojima se Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore za zastupanje pred sudovima priznaju troškovi po Advokatskoj tarifi, odnosno nagrada koja se priznaje advokatima (član 152b stav 2.).

Obrazloženje

Prezumpcija povlačenja tužbe u slučaju nedolaska tužioca u praksi se pokazala kao izuzetno loše rješenje. Prvo, brojni su slučajevi gdje se nedolazak tužioca, odnosno njegovog punomoćnika pokazao opravdanim, pa je usvajanje predloga za povraćaj u pređašnje stanje. To je uzrokovalo dodatno vrijeme i doprinosilo je odugovlačenju postupka, koga ne bi bilo da ne postoji ovakvo rješenje. Takođe, brojni su slučajevi gdje se nakon povlačenja ista tužba ponovo podnosi i predmet je počinjao iznova, što je takođe doprinijelo još većem odugovlačenju postupka. Na kraju, postoje slučajevi gdje se tužba iz ovih razloga smatrala povučenom, a nije bilo osnova da se usvoji predlog za povraćaj u pređašnje stanje, kao ni da se podnese nova tužba. Smatram da ni u ovim slučajevima nije opravdano i pravedno da stranka trpi štetne posljedice u vidu gubitka prava zbog propusta stranke ili punomoćnika da se pojave na ročištu u zakazano vrijeme. Zato bi navedene odredbe Zakona o parničnom postupku trebalo izmijeniti na način koji će biti u interesu stranaka, ali i u interesu efikasnog i pravičnog vođenja i okončanja postupka.

Takođe, priznavanje troškova za zastupanje Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore po Advokatskoj tarifi predstavlja neproporcionalan teret koji se stavlja na teret građanima koji pokreću postupke protiv Države, čime im se djelimično ograničava pravo na pristup sudu. Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa prima naknadu zarade iz državnog budžeta koji se finansira sredstvima svih građana. Troškovi njegovog zastupanja pred sudom ne mogu se računati po Advokatskoj tarifi jer to nijesu stvarni troškovi koji Zaštitnik ima za zastupanje. Dodatno, Zaštitnik nema ni kvalifikacije advokata kojima se za zastupanje propisuje naknada prema Advokatskoj tarifi.

- Zato ovakvo rješenje predstavlja samo pokušaj odvratanja građana da svoje prava zaštite pred sudom kada je na suprotnoj strani država i njeni organi. Naknada troškova Zaštitnika za zastupanje pred sudom može se odrediti samo u mjeri u kojoj taj organ stvarno ima te troškove. Troškovi određeni u iznosima prema Advokatskoj tarifi nijesu stvarni troškovi i nijesu neophodni za zastupanje od strane Zaštitnika.

U smislu navedenog, podsjećam da je u predmetu *Mežnarić protiv Hrvatske*¹ Evropski sud za ljudska prava istakao da se naknada troškova i izdataka može dosuditi samo u mjeri u kojoj ih je podnosilac zahtjeva stvarno i neophodno pretrpio:

"Sud ponavlja kako se naknada troškova i izdataka može dosuditi samo u mjeri u kojoj ih je podnosilac zahtjeva stvarno i neophodno pretrpio, te ako je njihova visina razumna (vidi predmet *Iatridis v. Greece* (pravedna naknada) [GC], br. 31107/96, § 54, ECHR 2000-XI). U ovome predmetu, na osnovu informacija koje posjeduje i naprijed navedenih kriterijuma, Sud primjećuje kako ništa u spisu ne ukazuje na to da je podnosilac zahtjeva zbog pomanjkanja pristupa sudu u domaćim postupcima pretrpio ikakve dodatne troškove i izdatke (vidi, na primjer, *Kastelic v. Croatia*, br. 60533/00, § 44, 10. jula 2003.). Prema tome, Sud na to ime ne dosuđuje nikakvu naknadu."

U slučajevima zastupanja od strane Zaštitnika troškovi prema Advokatskoj tarifi nijesu ni stvarni, ni neophodni, a posebno njihova visina nije razumna.

Takođe, u predmetu *Karadžić protiv Hrvatske*² Evropski sud je istakao da podnosilac naknadu troškova postupka može tražiti samo ako je dokazano da su oni zaista nastali, da su bili nužni i da je njihova visina razumna.

Dalje, ovakvim rješenjem povrjeđuje se princip proporcionalnosti jer se strankama koje pokrenu postupak protiv države u slučaju neuspjeha stavlja pretjeran i neproporcionalan teret zato što su takav postupak pokrenule, odnosno stavljaju im se na teret troškovi kao da je suprotnu stranu zastupao advokat, iako to nije slučaj. Dodatno, Zaštitnik se od strane tih građana plaća po dva osnova, odnosno od zarade koju građani finansiraju i od troškova postupka koje država faktički nije imala.

¹ Presuda, od 6. oktobra 2005. godine, zahtjev br. 10955/03

² Presuda, od 15. decembra 2005. godine, Zahtjev br. 5030/04

Ovo rješenje ne može se opravdati legitimnim javnim interesom, jer se od stranke zahtijeva da snosi "preveliki teret" u slučaju neuspjeha u sporu, na koji način se narušava pravredna ravnoteža.

Ovakvo rješenje odvraća građane da prava koja su im uskraćena od strane države ostvare sudskim putem, jer im se su slučaju neuspjeha stavlja u izvjesnost da će snositi troškove postupka u znatno većem iznosu nego što su oni stvarno nastali i bili neophodni. Zato takvo rješenje ograničava pravo pristupa sudu.

Sa izloženog molim Vas da razmotrite i podržite ovu inicijativu kako bi se navedene odredbe Zakona o parničnom postupku izmijenile na način koji će biti u interesu efikasnijeg i pravičnijeg vođenja postupka i donošenja sudskih odluka.

Veselin D. Radulović, advokat iz Podgorice

ADVOKAT
Veselin D. Radulović
PODGORICA, II crnogorskog bataljona 2/4
Tel. 069 063 062